

# **«Жаңандық құзіреттілік»**

**факультатив курсы**

**Сыныбы: 8**

**Сағат саны: 17**

**Пән мұғалімі: Исмагулова А.Ж**

**2023-2024 оқу жылы**

## Жалпы ережелер

Оқу бағдарламасы «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсы білім алушылардың әлемдегі өз орнын анықтау үшін қажетті құндылық багдарларын, коммуникативтік дағдыларын, әдептік нормалары мен мінез-құлық ұстанымдарын қалыптастыруға ықпал етеді.

*Курстың мақсаты:* жаһандық азаматтық құзыреттерге ие бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

*Курстың міндеттері:*

- 1) білім алушыларды қазіргі заманың жаһандық сын-тегеуріндерімен таныстыру;
- 2) тұлғаның тұрақты даму мәдениетін қалыптастыру;
- 3) білім алушыларда жергілікті, өңірлік, ұлттық, жаһандық оқигалар, олардың себептері мен салдарлары туралы талдамалық бағалау түсінігін дамыту;
- 4) эмпатия жағдайында басқа адамдардың қажеттіліктері мен құқықтарына тәрбиелеу;
- 5) мазмұнды және шығармашылық оқыту дағдыларын қалыптастыру.

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсы бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

8 - сыныпта-аптасына 0,5 сағат, оқу жылында 17 сағат;

### 2. Оқу курсының базалық мазмұны

Курс бағдарламасы білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қызыгуышылдықтарын ескере отырып әзірленген алты бөлімнен тұрады.

«Парасаттылық және әдеп» юниті білім алушылардың бойында әдептілік, тілекестік, адалдық, толеранттылық, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік, ұжымда жұмыс істей білу және мінез-құлық мәдениетінің жоғары стандарттарын білдіретін жеке қасиеттерін дамытуға ықпал етеді.

«Азаматтылық және патриотизм» юниті қазақстандық қоғамның бірдей кодын және мемлекеттілікті құрметтеуді, азаматтық ұстаным мен жауапкершілікті қалыптастыруды, адамдардың қоғамдағы өзара карым-қатынасын, отбасындағы өзара көмекті, халықаралық сананы қалыптастыруды насиҳаттайды.

«Медиа және қаржылық сауаттылық» юнитінде медиакеңістік және қаржылық сауаттылықтың негізгі ұғымдарымен және заңдылықтарымен танысады. Қоғамда белсенді өмір сүріп, әлеуметтену үшін қажетті дағды түрлерін қарастырып, ақпаратты талдау, бағалауды дамытады. Білім алушылар ақпаратпен жұмыс істеуге, материалдарды бағалауга, талдауга, жалған мәлімет пен насиҳатты ажыратса білуге үйренеді. Қаржылық сауаттылық туралы білімдері кеңейіп, сауаттылық неден басталатыны, енбегі арқылы жетістікке жеткен адамдар туралы ақпарат жинақтап, отбасылық бюджетті қалай үнемдеуге болатыны туралы өмірмен байланысты білімдерін дамытады. Білім алушылар қаржылық сауаттылықты жеке қаржылық әл-ауқатқа жету құралы ретінде пайдалану арқылы алемдік экономикалық кеңістікке кірігеді.

«Омір қауіпсіздігі» юниті адам өмірі мен деңсаулық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, даралықты, жеке өмірге қол сұқпау және құпиялық құқығын сақтауға, қорқыту мен зорлық-зомбылықтан қорғану, адам өмірін сактап қалу жолдарымен танысуга бағытталған.

«Экологиялық мәдениет» юнитінде білім алушылар экологияның негізгі заңдылықтарымен танысады. Өз деңсаулығына, айналасындағы адамдарға және табиғатқа

жагымды көзқараста болып, ұқыппен қарауды үйренеді. Табигатты пайдаланудың моральдық-құқықтық принциптерін сақтайды. Қоршаган ортаны қорғау іс-шараларын белсенді жүргізетін, биосферадагы байланыстарды бұзушыларға қарсы, сондай-ақ экологиялық санасты дамыған әлеуметтік-багдарлы тұлғаны қалыптастырады.

«Зайырлылық және дінтанду» юниті (9-сынып) білім алушылардың құқықтық және діни сауаттылығын қалыптастыруға, зайырлылық қагидатын құндылық ретінде түсінуге, діннің қоғам өміріндегі орнын, әлемдік діндердің, жалған діни және деструктивті діни ағымдардың тарихы мен қазіргі жағдайын зерделеуге бағытталған.

### 3. Білім алушылардың дайыпдық деңгейіне қойылатын талаптар

Білім алушыда:

- 1) кең ауқымды дагдылар;
- 2) әлеуметтік жауапкершілік;
- 3) сынни, креативті және шыгармашылық ойлау;
- 4) өз білімі мен іс-әрекеті үшін жауапкершілік, басқаларға жанашырылыш пен құрмет көрсету;
- 5) салауатты өмір сүру дагдысы мен айналасындағы адамдардың әл-ауқатына ықпал ету;
- 6) өмір бойы білім алу қажеттілігі;
- 7) экстремистік, террористік діни топтар мен ағымдардың идеологиялары мен тәжірибесінің ықпалына қарсы иммунитет қалыптасады.

Білім алушы

- 1) тәжірибеде алған білімдерін;
- 2) өзінің және басқаның жаңа идеяларын;
- 3) сынни тұрғыдан бағалауды және ақпаратпен сенімді жұмыс істеуді;
- 4) зерттеушілік, жобамен жұмыс жасау және волонтерлік жұмыс дагдыларын;
- 5) тұрақты даму мүддесіндегі ашық, мейірімді қоғам құруга бағытталған білім мен дагдыларды қолданады.

Білім алушылар

- 1) өзінің окуын және жеке дамуын қолдау үшін күшті және әлсіз жақтарын;
- 2) өзінің және басқалардың жақсы өмір сүруі үшін өмірдің түрлі аспекттерін;
- 3) басқалармен ынтымактастық қарым-қатынасын;
- 4) мемлекеттік, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениетаралық қатынастардың мәнін талдай алады.

Білім алушылар

- өз мінез-құлқы мен мәдениетін, жеке тарихын, сондай-ақ құндылықтар мен әртүрлі көзқарастарды;
- әр түрлі жағдайларда жауапты шешімдер, қабылдауды сынни бағалайды.

Осы оку бағдарламасы негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9-сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттіліктер» оку пәні бойынша қосымшада берілген Үлгілік оку бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспарына сәйкес іске асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынның бойынша әр тарауда қамтылуы тиіс оку мақсаттарының колемі белгіленген.

**«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының ұзак мерзімді жоспары  
8-сынып**

<b>№</b>	<b>Тақырыбы</b>	<b>Сағат саны</b>	<b>Мерзімі</b>	<b>Күтілетін нәтижелер (соңғы опім)</b>
<b>Этика және әдеп</b>				
1	Қазак халқының дәстүрі ретінде ұрлактар арасындағы қарым-қатынас этикасы	1	· ·	Бейнеролик дайындау Рөлдік ойын
2	Отбасылық құндылықтар: әкем, а남 және мен - тату отбасымыз	1	· ·	Жагдаяттық есептерді шешу Ардагерлермен кездесу
3	Адалдық пен әділеттілік – өмір ұстанымдары	1	· ·	
4	Академиялық адалдық	1	· ·	
5	Саяхат этикасы: біз өз елімізді таныстырамыз	1	· ·	
<b>Азаматтық патриотизм</b>				
1	Біз-біртұтас халықпаз!	1	· ·	Әлеуметтік жоба "Жақыныңа жанашыр бол"
2	Отаным арналады	1	· ·	қайырымдылық челленджі
3	Елім – менің жүргегімде!	1	· ·	Бейнеролик дайындау
<b>Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық</b>				
1	Бейне хостинг не үшін қолданылады? Жалған танымалдық	1	· ·	Зерттеу жұмысы
2	Отбасы кірістері	1	· ·	Жагдаяттық есептерді шешу Рөлдік ойындар
3	Жинақтау және олардың түрлері	1	· ·	Схемаларды құру
4	Отбасылық шығындар	1	· ·	Конкурс
5	Тұрғын үй несиесі. Ипотека	1	· ·	
6	Жоспарсыз сатып алу	1	· ·	
7	Отбасы бюджетін жүргізу ережесі	1	· ·	
<b>Өмір сұру қауіпсіздігі</b>				
1	Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік	1	· ·	Зерттеу жұмысы
2	Жаупаты іс-әрекет және инфекцияның алдын-алу	1	· ·	Жагдаяттық есептерді шешу
3	Жеке басына қол сұқлаушылық құқығы	1	· ·	Стартаптар
4	Зорлық-зомбылыққа жол жоқ!	1	· ·	
5	Алгашқы көмек көрсету ережелері	1	· ·	
<b>Экологиялық мәдениет</b>				
1	Табигатқа деген сүйіспеншілік	1	· ·	Стартаптар Дөңгелек үстел (Олжас Сүлейменовтың "Бөлтіріктер" поэмасын талқылау)
2	Болашақта жер қандай болуы керек?	1	· ·	Зерттеу жұмысы
3	Табиғи апаттар	1	· ·	Аргументтік эссе "Табигатты қорғау біздің колымызда!" экологиялық акциясы
4	Коршаган ортага зиян келтіргені үшін жауапкершілік	1	· ·	